

Strašen dar resničnih stvari

Brane Senegačnik:
Arie antiche (Družina, Ljubljana, 2010)

MILAN VINCETIČ

Seveda ni naključje, da je pesnik Brane Senegačnik, tudi klasični filolog, v svoji zadnji pesniški zbirki *Arie antiche* (Stari spevi, op. p.) v svoji avtoreflesiji namenil obilo pozornosti "prvinam pevske umetnosti", torej besedam, ki "rastejo v melos, da se pomen zliva s telesom v intenziven tok čustva in ta nas zadeva kot občutje človeške osebe", kajti pričujoča poezija deluje predvsem kot polifonija glasov/podob iz narave in pesnikove "intimne zgodbe".

Pesniška zbirka se začne z uvodnim sonetom Delfsko pročelje (Prolog), v katerem prebiramo: "In kaj sploh hočejo vse te besede, / okrutne, nežne, čiste in krvave, / sirotne hčere hipa in daljave, / begotna znamenja v vrtincah zmede? /.../ Naj bodo solze in drget spomina, / naj minevanja bo nočni zvon, / naj bo ljubezen, sreča, ki boli, // naj bodo miti, vera, blodnje, dom, / naj bo ta hip, naj zadnja bo tišina, / le ena je uganka teh besed - ti." Kdo ti? Pesnik preprosto odgovarja vzpenjajoč se po mitični pobočjih Kitere: *mysterium amoris*, torej skrivnost(nost) ljubezni, ki se začne z "zimskim popotovanjem" in konča pod "decembrskim nebom" nekje "za robom molka, kjer tvoj bo čas sijal". In ta rob molka, ki je pravzaprav bil, se venomer raztegne do (do)končnega roba, ki "so zdaj daljave".

Prav zato so Senegačnikove pesmi eno samo popotovanje med tu in tam, med začetnim in ne/brez/končnim ter podrhtavanje mimobežja, tudi barokoziranih panteističnih pejsažev iz narave, eno samo, mestoma kar boleče (samo)spraševanje o tubiti, usodi in prekletstvu, ki puščajo na "koledarju" sledove mesecev kot "drug drugemu edini glas spomina, / drug drugemu drhteči smerokaz". Njegove koledarske pejsaže namreč zmeraj prečita dva, moški in ženska, pa naj sta zgolj drobci iz že motne spominske reminiscence ali odrešujoča prisotnost "s tem, da si".

Že v popotovanju nas preveva občutek, da je vselej "življenje v ostre kamne dni razsuto" in le "v snu resničnejše zatrepeta", razloka med videnim in (ne)vidnim, začetkom in nehanjem, se še poveča, kajti "iz ničla vse se vzpenja" v strašljivo fantazmo Hermesa, ki si oprta "oznaniilo", češ "sem z nebom na ramenih vsak gre sam". (Ne)znosna teža, tudi peza življenja, se v naslednjih ciklih še stopnjuje; pesnik predvsem v drži drugoosebnega lirskega subjekta (Zgubljena tišina, Poletje) išče - tudi skozi priključitev antičnih bajeslovnih likov (Odisej, Faetont, Afroditina ...) -, odgovore na temeljna bivanjska vprašanja, v katerih se "drobimo v resničnosti konture" ter v "eone ničla", v zmužljivost in neponovljivost ter navsezadnje v (od)rešilno ali lažno predajanje vsem čutom, ki (na)polnijo posode naših teles z ekstatično "pijanostjo samega sebe". Šele v tem ob-

Brane Senegačnik (Zdenko Kodrič)

čutenju se prebudijo potajeni čuti, nagoni, torej vse "štiri smeri življenja" (preteklost, prihodnost, ljubezen, nevera), ki "vrežejo rožno sled v granit trpljenja". Trpljenja, ki ni zgolj krščanska apoteoza, ob kateri zorijo naša spoznanja in zavedanja, temveč živa (pre)danost vsakega subjekta, "zgubljenega v nevidnem izobilju", kjer mu ne preostane drugega, kot da (p)ostane "pečat resničnejših obljub".

In ta večna dilema ostaja še najprej odprta: življenje ima, podobno kot (pesniška) beseda, vselej svoja oblačila in goloto, goloto, ki je še daleč do razgaljenja, torej do resnice, ki je zastrt in razprt v "pradavni 'je'" ter v "strašen dar resničnih stvari". A meje med slednjima ni, so le prehodi "v minljivosti omami", prehodi v "sto oblikah brez oblike", preko katerih vstopa pesnik v (za)umnost empiričnega sveta, skritega v (za)umnosti besede, ki si jih "sesaš iz praznih žil / in jih pošiljaš kot obljubo". Komu, je znano, a kam, ostaja večno odprto. Kot tudi samo poslanstvo poezije, ki v pričujoči zbirki nagovarja bralca s pretanjeno, izbrano in pridušeno govorico. Zbirka, ki bo plivkala na vodnih sodobne slovenske poezije kot oddaljen in nevsiljiv čoln.